

Järva maakonnas Järva vallas Vetepere külas Asemäe kinnistu eraldistel 28, 30 ja 39 sanitaarraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes METSATERVENDUSE OSAÜHING (registrikood 10224657) volitatud esindaja Anti Rallmanni (Rallmann) poolt 03.09.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lõige 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Asemäe kinnistu (registriosa nr 99536, katastritunnus 12902:001:0080) eraldistel 28, 30 ja 39 sanitaarraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 METSATERVENDUSE OSAÜHING volitatud esindaja Anti Rallmann esitas 03.09.2024 Keskkonnaametile metsateatised, millega kavandatakse Asemäe kinnistu eraldistel 28 (2,04 ha, 30 tm), 30 (1,21 ha, 12 tm) ja 39 (0,96 ha, 14 tm) sanitaarraiet. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris vastavalt nr-te 50001058949, 50001058948 ja 50001058950 all.

Kavandatavad raiealad eraldistel 28 ja 30 asuvad Natura 2000 võrgustikku kuuluval Kõrvemaa linnualal ja nendega piirnevale alale ehk mõjualasse (milleks loetakse 30 m)¹ jääb ka Kõrvemaa loodusala ning siseriiklikult kaitse alla võetud Kõrvemaa metsise püsielupaiga piiranguvööndis, kus kehtib looduskaitseaduses (LKS) sätestatud kaitsekord keskkonnaministri 13.01.2005 määruse nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine” (edaspidi metsise kaitse-eeskiri) erisustega. Kavandatav raieala eraldisel 39 asub Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Kõrvemaa looduslal ja Kõrvemaa linnualal ning siseriiklikult kaitse alla võetud Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa piiranguvööndis, kus kehtib LKS-s sätestatud kaitsekord Vabariigi Valitsuse 17.03.2023 määruse nr 32 „Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri” (edaspidi Kõrvemaa kaitse-eeskiri) erisustega.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS

¹ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”.
https://media.rmk.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

§ 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, MS § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Asemäe kinnistu eraldisel 28 kavandatakse sanitaarraiet 2,04 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 30 tm, eraldisel 30 kavandatakse sanitaarraiet 1,21 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 12 tm ning eraldisel 39 kavandatakse sanitaarraiet 0,96 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 14 tm.

Sanitaarraie on hooldusraie (MS § 28 lõige 4 punkt 2). Sanitaarraie eesmärgiks on metsa sanitaarse seisundi parandamine ja nakkusallikaks olevate või kahjurite paljunemist soodustavate puude, samuti ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude metsast eemaldamine ning selle tegemine ei tohi ohustada elustiku mitmekesisust (MS § 28 lõige 7 punkt 3, § 31 lõige 3). Sanitaarraie korras on lubatud raiuda metsa majandamise eeskirja² §-s 7 toodud tunnustele vastavaid puid ning metsa majandamise eeskirja § 6 lõike 3 kohaselt ei tohi sanitaarraie tegemisel puistu täius langeda alla 30%.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Asemäe kinnistu asub Järva maakonnas Järva vallas. Kavandatud raiealad jäävad alale, kus kehtib Albu Vallavolikogu 26.11.2015 otsusega nr 48 kehtestatud Albu valla üldplaneering (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Albu vallas)³, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatöodel metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

³ <https://jarvavald.ee/uldplaneering>

Energiakasutus raietöödel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Asemäe kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspiirkonnas. Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

Eraldisele 28 kavandatud raieala vahetus mõjualas (milleks on kuni 30 m) on 04.03.2024 registreeritud sanitaarraied Tarmo 2 kinnistu (katastritunnus 12902:001:0380) eraldistel 3, 4, 5, 6 ja 7. Sanitaarraiet on kavandatud ka teistele Tarmo 2 kinnistu kaugemal asuvatele eraldistele.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raiealad jäävad jänesekapsa-mustika kasvukohatüüpi. Eraldistel kasvavad küpse metsa arenguklassi kuuluvad männi või kuuse enamusega puistud.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavatest raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raietega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raieid kavandatakse metsamaastikus, aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatavatel raialadel ei asu veekogusid. Eraldisest 30 ida suunas asub kraav (maaparandusobjekt „Kõrgemäe ÜP-146”).

Eraldis 39 piirneb alaga, kus on Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel registreeritud loodusdirektiivi⁴ I lisas nimetatud elupaigatüübi vanad loodusmetsad (9010*) tunnustele vastav metsaala (edaspidi ka metaelupaik).

Eraldised 28, 30 ja 39 jäävad kogu ulatuses alale, kus on EELIS-e andmetel registreeritud II kategooria⁵ kaitsealuse linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) leiukoht (registrikood KLO9134356), kusjuures eraldis 39 jääb ka metsise mängualale.

Eraldised 28 ja 30 asuvad Kõrvemaa metsise püsielupaiga piiranguvööndis Kõrvemaa linnualal, mõjualasse (milleks loetakse 30 m) jääb lisaks Kõrvemaa loodusala ning Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa piiranguvöönd. Metsise kaitse-eeskirjaga on kaitse alla võetud metsise väljaspool kaitsealasid asuvad elupaigad, mida tuleb kaitsta liigi soodsa seisundi tagamiseks (metsise kaitse-eeskirja § 1). Metsise püsielupaiga piiranguvööndis lubatud, vajalikud ja keelatud tegevused (sh tingimused metsa majandamisele) on sätestatud metsise kaitse-eeskirja §-s 4.

Eraldis 39 jääb Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa piiranguvööndisse ning Kõrvemaa loodusala ja Kõrvemaa linnualale. Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on maastikuilme, sealhulgas asustusstruktuuri, pinnavormide, magevee elupaikade, poollooduslike koosluste ja elustiku mitmekesisuse säilitamine ning kaitsealuste liikide kaitse (Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 14). Piiranguvööndis lubatud, vajalikud ja keelatud tegevused (sh tingimused metsa majandamisele) on sätestatud Kõrvemaa kaitse-eeskirja §-des 15, 16 ja 17.

Kultuuriväärtusi raialadel ei leidu, kuid kavandatavad raialad piirnevad lõunast pärandkultuuriobjektiga „Metsatee Suurel seljal“ (tüüp: põlised metsateed, jalgrajad, hobusepeed).

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatud raieetõõdega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatavate raie mõju keskkonnanäelementidele:

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

⁵ III kaitsekategooria liigid on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määrusega nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu”.

Metsise kaitse-eeskirja ja Kõrvemaa kaitse-eeskirja järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (kaitse-eeskirjade § 3 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 17 lõige 2 ja kaitse-eeskirja § 4 lõige 9). Raietegevusel ei ole negatiivset mõju, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul külmumata pinnasega juhul, kui pinnas seda võimaldab, kusjuures väljaspool metsise paljunemise ja poegade kasvatamise perioodi.

Vesi - raiealadel ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Eraldise 30 läheduses asub kraav, millele raietel olulist mõju ei ole.

Välisõhk ja kliima - kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, sanitaarraie käigus raiutakse vaid kahjustatud puud, mille tulemusena ei teki lagedat ala, seega ei mõjuta raied eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - kavandatavad raied neid elemente ei mõjuta. Raietööde tegemisel ei suurene oluliselt ümbruskonna liikluskoormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatavad raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevused, kestusega umbes kuni üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Kõrvemaa looduslal ja Kõrvemaa linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” (edaspidi korraldus nr 615) lisa 1 punkti 1 alapunktis 20 ja punkti 2 alapunktis 158.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Kõrvemaa loodusala ja Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁶ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

⁶Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁷ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Sanitaarraie tegemisel säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala). Raiete käigus raiutakse vaid kahjustatud puid, muutes puistut hajusalt hõredamaks, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistu säilib, seega metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

Sanitaarraied on kavandatud Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärgiks oleva kaitsealuse linnuliigi metsise elupaika. Metsise pikaajaliseks kaitse eesmärgiks on stabiilse või kasvava populatsiooni saavutamine (1500–2400 metsisekukke) ja vähemalt 400 mänguasurkonna säilimine. Metsise ja tema elupaikade kaitse on tagatud siseriiklike õigusaktidega.

LKS § 55 lõige 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Metsise kaitse tegevuskava⁸ kohaselt on metsise põhiliseks häirimiseks pesitsusperioodil (sh mänguperioodil) tehtavad metsatööd, trasside raied ning teised metsas tehtavad tööd. Raied pesitsusperioodil võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni. Isaslindude mänguaeg kestab veebruarist kuni maikuu keskpaigani. Emaslind muneb vahemikus aprilli keskpaigast kuni juuni keskpaigani, haudumine kestab 26 päeva. Pojad kooruvad tavaliselt juuni esimesel poolel. Oluline elufaas on tibude toitumisperiood.

Arvestades, et kavandatava raie korral säilib puistu ülarinne, siis ei mõjuta kavandatavad raied Kõrvemaa linnuala sellisel määral, et väheneks liigile elupaigana sobiva ala suurus kaitsealal või halveneks oluliselt elupaiga kvaliteet. Raietöödele seatav ajaline piirang aitab vältida metsiste mängu- ja pesitsusaegset häirimist. Paljunemisperioodil 1. veebruarist kuni 31. juulini metsise elupaigas raietöödest hoidumine aitab tagada eduka pesitsemise.

Eraldisele 39 kavandatava raieala läheduses (valdavalt põhjast piirneval alal ja lõunast üle tee asuval alal) on registreeritud Kõrvemaa loodusala kaitse-eesmärgiks oleva metsaelupaiga vanad loodusemetsad (9010*) tunnustele vastavad metsaalad. Antud elupaigatüübile on negatiivseks mõjuteguriks raietegevus. Keskkonnaamet tegi 07.02.2022 kirjaga nr 7-4/22/2442 „Loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpide range kaitse alla võtmine” Keskkonnaministeeriumile (praegune Kliimaministeerium) LKS § 8 lõike 1 ning § 13 lõike 1 alusel ettepaneku muuta Natura 2000 võrgustiku loodus- ja linnualadega kattuvate siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaitsekorda selliselt, et loodusdirektiivi I lisas nimetatud metsaelupaigatüübid (sh 9010*) oleksid rangelt kaitstud, alad on EELIS-esse kantud projekteeritavate alade kaardikihile. Kuna raiete teostamisel lagedaid alasid ei teki ning raieid ei tehta metsaelupaikades, siis ei saa elupaigatüüpide pindala väheneda, samuti ei halvene elupaikade kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur. Puistu raiumine kavandatud raiealal ei mõjuta kaugemal kui 30 m asuvaid elupaikasid negatiivselt.

⁷ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

⁸ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kinnitatud „Metsise (*Tetrao urogallus*) kaitse tegevuskava”, leitav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud. Metsaelupaikade kahjustamise vältimiseks tuleb liikumisteed (juhul, kui muid alternatiive ei ole ja on vajadus läbi elupaigatüübi sõita) kooskõlastada kaardipõhiselt Keskkonnaametiga. Üldreeglina tuleb metsamajandamisel elupaigatüüpides sõitmist vältida, kuid kui see ei ole võimalik, siis tuleb kokkuveoteede kavandamise lähtuda üldistest põhimõtetest, mis on leitavad Keskkonnaameti kodulehelt: <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/tegevused-kaitstavatel-aladel/muud-luba-vajavad-tegevused#juhis-kaitstavatel-a>. Samas, eraldi 39 piirneb lõunast teega (Napu - Kautla tee), seega puudub tõenäoliselt vajadus läbi metsaelupaikade sõita.

Kuna kavandatavate raielade mõjualas ja raialadel ei asu lisaks eespool käsitletule muid Kõrvemaa loodusala ja Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus nende alade kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raided ei mõjuta ebasoodsalt Kõrvemaa loodusala ja Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raided on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Kõrvemaa maastikukaitseala Kõrvemaa piiranguvööndis (eraldis 39) ja metsise püsielupaiga piiranguvööndis (eraldised 28 ja 30). II kaitsekategooriasse kuuluva metsise ja tema elupaikade kaitse on nii Kõrvemaa maastikukaitseala kui ka metsise püsielupaiga kaitse-eesmärgiks. Loodusdirektiivi metsaelupaiga vanad loodusmetsad (9010*) kaitse on ka Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks. Mõju Kõrvemaa maastikukaitseala ja metsise püsielupaiga kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Kõrvemaa loodusala ja Kõrvemaa linnuala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud punktis 3.3.1.2.

Kavandatavatel raialadel ja nende vahetus mõjualas (kuni 30 m) ei esine muid Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raided mõjutaks, samuti ei ole alal registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandatud sanitaarraietel ei ole olulist kumulatiivset mõju. Raiete järgselt säilib puistute esimene rinne (ei teki lagedaid alasid), puistute täiust oluliselt ei muudeta, seega ei ole kavandatavatel raietel olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

Raided on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjadega, LKS-ga ja MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt metsise kaitse-eeskirja § 4 lõikele 9 ja Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 17 lõikele 2 on piiranguvööndis keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab.

Kõrvemaa kaitse-eeskirja § 17 lõige 1 punkti 4 kohaselt on piiranguvööndis keelatud puhtpuistute kujundamine.

Sanitaarraiega on lubatud raiuda puid, mis vastavad metsa majandamise eeskirja §-s 7 toodud tunnustele. Metsa majandamise eeskirja § 6 lõige 3 kohaselt ei tohi sanitaarraie tegemisel puistu

täius langeda alla 30%. Metsateatisel märgitud sanitaarraie hinnangulise mahu täitumisel tuleb raie jätkamiseks esitada uus sanitaarraie metsateatis.

LKS § 55 lõige 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. LKS § 55 lõikest 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Metsisekukkede manguaeg kestab veebruarist kuni maikuu keskpaigani. Emaslind muneb vahemikus aprilli keskpaigast kuni juuni keskpaigani, haudumine kestab 26 päeva. Pojad kooruvad tavaliselt juuni esimesel poolel. Seetõttu tuleb metsise elupaigas raietööde tegemisel arvestada, et metsise paljunemisperioodil 1. veebruarist kuni 31. juulini on raietööde tegemine keelatud. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani, seega tagab raietöödele seatav ajaline piirang pesitsusrahu ka teistele metsalindudele.

Soovitused lähtuvalt metsise elupaiganõudlusest:

- 1) säilitada suuremaid haralisi mände;
- 2) hoida võimalikult palju puhmastikuga maapinda raidmetest puhtana (koondada raidmed kokkuveoteedele), et mitte vähendada oluliselt metsiste toitumiseks vajaliku puhmastiku pinda ja ligipääsetavust tibudele.

Metsise jaoks on oluline puhmarinde, eriti mustika säilimine, mis on tähtsal kohal metsise toidulaua. Suuremad haralised männid sobivad metsisele mangu- ja toidupuudeks. Täpsemat teavet metsise elupaiganõudluse kohta saate metsise kaitse tegevuskavast.

Metsaelupaikade kahjustamine ei ole lubatud, mistõttu tuleb juhul, kui on vajadus läbi elupaigatüübi sõita (muid alternatiive ei ole), kooskõlastada liikumised Keskkonnaametiga.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Metsa majandamise eeskirja § 19 lõige 16 sätestab, et metsamajanduslike tööde teostamisel tuleb võimaluse korral vältida pärandkultuuri objektide kahjustamist.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Kõrvemaa loodusala ja Kõrvemaa linnuala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolekordi või suurõnnetusi.

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Heidi Salujõe
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond